

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1940

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
46 – ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ – 46
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

νει στίχους ψυχρούς, άψυχους, άσυγκίνητους :

‘Ο πελεκάνος, σάν γυρίζει από ταξίδι μακρυνό
Μέσ’ στην ομίχλη της βραδιάς και πάει πρὸς τὴ φω-
λιά του

Τά πεινασμένα του μικρά τρέχουν εὐθὺς κοντὰ του
Καθὼς τὸν βλέπουν νάρχεται μὲ βήμα σιγαλό.

Στίχοι στρωτοί, ὁμαλοί ἴσως, μὰ χωρὶς καμ-
μιὰ ποίηση. Ἀφήνω πὺν οἱ λέξεις «μὲ βήμα σι-
γαλό» δὲν ὑπάρχουν καθόλου στὸ πρωτότυπο στὸ
μέρος αὐτό, ὅπου δὲν ἔχουν καμμιὰ θέση, γιὰτὶ
υποτίθεται πὼς ὁ πελεκάνος πετάει καθὼς ξε-
ναγυρίζει στὴ φωλιά του. Οἱ λέξεις αὐτὲς εἶναι
παρμένες ἀπὸ ἓνα στίχο, ἀρκετὰ πιὸ κάτω, ὅπου
ὁ ποιητὴς λέει πὼς «ὁ πελεκάνος ἀνεβαίνει
σ’ ἓνα ψηλὸ βράχο μὲ βήματα ἀργά». Ἀλλὰ αὐ-
τὲς οἱ ἐλευθερίες εἶναι πολὺ συχνὲς κι ἐντελῶς
ἀδικαιολόγητες, ὅπως ἐπίσης δὲν δικαιολογεῖ τὴ
μετάφραση μικρῶν κομματιῶν μόνο ἀπὸ τὶς
«Νύχτες» κι ἀπὸ ἄλλα ποιήματα. Ἔτσι ὁ ἀνα-
γνώστης δὲν σχηματίζει καμμιὰ ἰδέα γιὰ τὰ
ποιήματα αὐτά, πὺν εἶναι ὀλόκληρες συνθέσεις
καὶ πὺν τὶς γνωρίζει μόνο ἀπὸ ἓνα ξεχωριστό
ἐπεισόδιο, ὅπως εἶναι ἡ μετάφραση τοῦ «Θανά-
του τοῦ Πελεκάνου» γιὰ τὴ «Νύχτα τοῦ Μαΐου».

Οἱ μόνες μεταφράσεις πὺν ξεχωρίζουν, πὺν
ἔχουν κάποια χάρη κ’ ἐλευθερία κινήσεως, εἶναι
τῶν μικρῶν ποιημάτων «Ἡ θλίψη», «Στὴ Σου-
ζάννα» καὶ «Στὴ Γεωργία Σάνδη». Σ’ αὐτά ἡ δ.
Φαλαγγὰ πέτυχε πολὺ περισσότερο παρὰ σ’ ἄλλα,
τὰ μεγαλεύτερα.

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ

(15 - 31 Αὐγούστου)

18 - 8 - 1889 : Θάνατος τοῦ Villiers de
l'Isle - Adam.

‘Ο Ματίας μου, ἔλεγε στὸ Στεφάν Μαλλαμέ
ὁ πατέρας τοῦ Villiers, εἶναι τὸ χαϊδεμένο
παιδί τῆς μοίρας. . . . ‘Ο Ματίας μου θὰ δοξα-
στή. . . . ‘Ο Ματίας μου θὰ παντρευτῆ σὲ λίγο
καμμιὰ ἀρχιδούκισσα καὶ θὰ πάρη προίκα ἰμύ-
θητους θησαυρούς.

‘Ο χιμαιρικός αὐτὸς κόμης Villiers εἶχε γιὰ
τὸ γυιό του μιὰ παθολογικὴ λατρεία κι ἐπί-
στευε πὼς ἦταν προωρισμένος νὰ γίνῃ, ἂν ὄχι
. . . αὐτοκράτωρ, τοῦλάχιστον ὁ πλουσιώτερος
ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ὡστόσο ὁ συγγραφέας
τῶν «Σκληρῶν Διηγημάτων», παρ’ ὅλα τὰ ὄνειρα
τοῦ πατέρα του, πέρασε μιὰ ζωὴ γιομάτη στε-
ρήσεις καὶ ταλαιπωρίες. Ἀπ’ τὰ διηγήματά του
κέρδιζε ἐλάχιστα, γιὰ νὰ μὴ πεθάνῃ λοιπὸν τῆς
πείνας ἀναγκάστηκε νὰ ἐξασκήσῃ τὰ πιὸ παρά-
ξενα ἐπαγγέλματα. Μιὰ φορὰ ἐπαιξε τὸ ρόλο
ἑνὸς τρελλοῦ πὺν γιαιτρεύτηκε χάρις στὶς φρον-
τίδες κάποιου μεγάλου φρενολόγου. Ὄταν ἐρχό-
ταν κανένας πλούσιος πελάτης, ὁ γιαιτρός τὸν
: αρουσίαζε, ἐξηγώντας συγχρόνως μὲ ποιά μέ-
θοδο τὸν εἶχε κάνει καλὰ ἀπ’ τὴν πιὸ ἐπικίν-
δυνη τρέλλα! Ἄλλοτε πάλι ἔγινε καθηγητῆς

πυγμαχίας. Γρήγορα ὅμως ἄφησε αὐτὸ τὸ ἐπάγ-
γελμα γιὰτὶ μιὰ μέρα δέχτηκε ἓνα τέτοιο γεφὸ
χτύπημα ἀπὸ κάποιο μαθητῆ του, πὺν τὸν ἔκανε
νὰ ὑποφέρῃ σ’ ὅλη του τὴ ζωὴ.

‘Ο Villiers πέθανε σ’ ἓνα ἀπ’ τὰ νοσοκομεία
τοῦ Παρισιοῦ, ἀπὸ ἔλκος στὸ στομάχι, περι-
στοιχισμένος ἀπὸ λίγους φίλους καὶ τὴ «ser-
vante au grand œur», ὅπως ὀνόμαζε τὴ
Marie Dantine, πὺν «in extremis» εἶχε παν-
τρευτῆ.

25 - 8 - 1753 : Ὑποδοχὴ τοῦ Buffon στὴ
Γαλλικὴ Ἀκαδημία.

‘Ο Buffon δὲν περιμένε νὰ γίνῃ τότε ἀκαδη-
μαϊκός. Σάν πέθανε ὁ Languet de Gergy,
ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Sens, τὸ Σώμα τῶν Ἀθα-
νάτων θέλησε νὰ ἐκλέξῃ ἀντικαταστάτη τὸν
Piron, συγγραφέα τῆς χαριτωμένης κωμωδίας
ἢ «Μετρομανία». ‘Ο Piron ὅμως ἦταν ἰδίως
γνωστός γιὰ τοὺς αἰσχροὺς τοῦ στίχους, γι’ αὐτὸ
ὁ βασιλιάς ἀρνήθηκε προκαταβολικὰ νὰ ἐγκρίνῃ
τὴν ἐκλογή του. Τότε ἡ Ἀκαδημία διάλεξε τὸν
Buffon, πὺν μάλιστα δὲν εἶχε κάνει οὔτε τὶς
ἀπαραίτητες τυπικὲς προεκλογικὲς ἐπισκέψεις.
Στὶς 25 Αὐγούστου 1753, ἔγινε ἡ ὑποδοχὴ του.
Τότε, ἀφοῦ πρῶτα ἔμνησε, ὅπως ἦταν συνήθεια,
τὸν προκατόχου του καὶ τοὺς Segurier, Riche-
lieu, Louis XIV καὶ Louis XV, ἀνέπτυξε σύν-
τομα τὶς ἰδέες του γιὰ τὸ στυλ. Κατὰ τὴν γνώμη
του, κάθε συγγραφεὺς πρέπει 1) νὰ κάνῃ τὸ
σχέδιό του, 2) τὸ στυλ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν
«τάξη» καὶ τὴν «κίνηση» τῆς σκέψης του, 3)
ὅποιος γράφει καλὰ, σημαίνει πὼς σκέπτεται
καλὰ, πὼς νοιώθει καλὰ καὶ πὼς ἀποδίδει καλὰ,
4) ὅλα πρέπει κανεὶς νὰ τ’ ἀναφέρῃ μὲ γενικούς
ὄρους καὶ 5) οἱ ἰδέες, οἱ ἀνακαλύψεις, τὰ γεγο-
νότα ἀνήκουν σ’ ὅλο τὸν κόσμο, τὸ στυλ ὅμως
ἀνήκει μόνο στὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο.

26 - 8 - 1880 : Γέννηση τοῦ Guillaume
Apollinaire.

‘Ο Guillaume Apollinaire ἦ μὲ τὸ ἀληθινὸ
τοῦ ὄνομα Wilhelm de Kostrowitzky, ἔπαθε
τὸ 1911 μιὰ παράξενη ἀλλὰ καὶ δυσάρεστη πε-
ριπέτεια. Κάποιος φίλος του, ὁ Gery - Pierret,
στὴν πραγματικότητα κοινὸς ἀπατεώνας, τὸν
παρακάλεσε νὰ φυλάξῃ κάτι ἀρχαῖα ἀγαλματά-
κια. ‘Ο Apollinaire, ἀνύποπτος, δέχτηκε πρό-
θυμα. ‘Ο καιρὸς ὅμως περνοῦσε κι ὁ Pierret
δὲ φαινόταν. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ Παρίσι ἦταν
ἀνάστατο μὲ τὴν κλοπὴ τῆς Τζιοκόντας. Βλέ-
ποντας, λοιπὸν, ὁ συγγραφέας τοῦ «Hérésiar-
ques et Cie» πὼς ὁ φίλος οὗτός τῆς κακῆς
ἡρας εἶχε εξαφανιστεῖ, θεώρησε φρόνιμο νὰ
παραδώσῃ τ’ ἀγαλματάκια στὴν ἀστυνομία. Ἄλ-
λοῖμονο ὅμως. ‘Ο ἀνακριτῆς, πὺν ἐρευνῶσε
ἀκόμη γιὰ τὴν κλοπὴ τοῦ ὀριστουργήματος τοῦ
Ντὰ Βίντσι, ὑποψιάστηκε τὸν Apollinaire καί,
χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, διέταξε νὰ τὸν κλεί-
σουν στὴ Santé. Μὲ πολὺ δυσκολία κι’ ὕστερα
ἀπὸ μιὰ γενικὴ κατακραυγὴ τοῦ Τύπου, δέχτηκε
νὰ τὸν ἀπολύσῃ, χωρὶς ὅμως καὶ ν’ ἀναγνωρίσῃ

τὸ «ἄλλοθι». Τὸ 1914, ξεχνώντας αὐτὴ τὴν προβολή, ὁ Απολλίναϊγε κατατάχτηκε, μὲ πραγματικὸ ἐνθουσιασμό, ἐθελοντής.

— Δὲν εἶμαι, ἔλεγε, ἕγγονὸς ἐνὸς Πολωνοῦ στρατηγοῦ;

Τὸ 1916, καθὼς βρισκόταν μέσα σ' ἕνα γαράκιωμα, διαβάζοντας τὸ «*Mercur de France*», τραυματίστηκε στὸ κεφάλι ἀπὸ ἕνα θραῦσμα ὀβίδας. Ἀδιάφορος συνέχισε τὸ διάβασμά του, ὥσπου τὸ αἷμα ἄρχισε νὰ στάζει πάνω στὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ. Σὲ κακὴ κατάσταση, τὸν μετέφεραν στὸ νοσοκομεῖο, ἀλλ' ἀπὸ τὸ τραῦμα αὐτὸ δὲν ἔγινε ποτε τοῦ καλά. Σὰν ἀπολύθηκε ἀπ' τὸ στρατὸ, πῆγε στὴ δουλειά. Ἐργαζε, σχεδίαζε, ζωγράφιζε, προπάντων ὁμως, ὅπως κι' ὁ ἴδιος τ' ὁμολογεῖ σ' ἕνα του ποίημα, ὑπέφερε.

C'est pourquoι de mes meaux ce n'était pas le pire
Ce trou presque mortel et qui s'est étoilé
Mais le secret malheur qui nourrit mon délire
Est bien plus grand qu'aucune âme ait jamais scellé.
Et je porte avec moi cette ardente souffrance
Comme le ver luisant tient son corp enflammé
Comme au cœur du soldat il palpite la France
Et comme au cœur du lis le pollent parfumé.

Ὁ Απολλίναϊγε πέθανε στὶς 9 Νοεμβρίου 1918 ὕστερ' ἀπὸ μιὰ βαρὴ γρίπη.

29-8-1749: Γέννηση τοῦ Γκαίτε.

Ὁ Γκαίτε γεννήθηκε στὴ Φραγκφούρτη στὶς 29 Αὐγούστου 1749. «Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, λέει ὁ ἴδιος στὸ βιβλίο του «Ἀλήθεια καὶ Ποίηση», τ' ἄστρα ἔδειχναν τὶς καλλίτερες διαθέσεις. Ὁ ἥλιος βρισκόταν κοντὰ στὴν παρθένο. Ὁ Ἄρης κι' ἡ Ἀφροδίτη τοῦ ρίχναν φιλικὰ βλέμματα, ἐνῶ ὁ Ἐρμῆς δὲ φαινόταν καθόλου θυμωμένος. Ἐπίσης κι' ὁ Ἄρης ἔμοιαζε πὼς ἤθελε νὰ μείνῃ οὐδέτερος. Στὴν εὖνοια λοιπὸν αὐτὴ τῶν ἀστρῶν, σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη τῶν ἀστρολόγων, χρωστῶ τὴ διατήρησή μου στὴ ζωὴ, γιατί... χάρις στὴν ἀνικανότητα τῆς μαμῆς παρ' ὀλίγο νὰ ἐρθῶ στὸν κόσμο νεκρός. Μονάχα οἱ φρονιματῆσιν στὴ ζωὴ. Αὐτὸ ὁμως τὸ γεγονός τόσο πολὺ ἀνασιτάτωσε τοὺς συγγενεῖς μου, ὥστε ὁ παπποῦς μου, ὁ Γιόχαν Βόλφγκανγκ Τέετορ, ἀρχιδικαστῆς τῆς Φραγκφούρτης, κατόρθωσε νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἐπαγγελματικὴ μόρφωση στὶς μαῖες».

Σὲ ἡλικία ἑπτὰ χρονῶν ἐνοιωσε τὴν πρώτη μεγάλη συγκίνηση. Τότε ἔγινε ὁ τρομαχτικὸς σεισμὸς τῆς Λισσαβώνας. Τέτοια ἐπίδραση εἶχε στὴν παιδικὴ του ψυχὴ ἡ φοβερὴ αὐτὴ καταστροφή, ὥστε τοῦ γέννησε τὶς πρώτες ἀνησυχίες κι' ἀμφιβολίες γιὰ τὴ θρησκεία καὶ τοῦδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκδηλώσῃ, μὲ τρόπο βέβαια παιδιάστικο, τὶς ἀντιλήψεις του. «Ὅ,τι ἀκοῦμε γιὰ τὸ σεισμό, ἔγραψε τότε, δημιουργεῖ ἀμφιβολίες καὶ φόβους στὶς ψυχές τῶν παιδιῶν ποὺ ἔμαθαν ὅτι ὁ Θεὸς «τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἔπλασε». Πῶς λοιπὸν ὁ Πάνσοφος δημιουργὸς ἐπιτρέπει τέτοιες καταστροφές καὶ πῶς ἐπιτρέπει νὰ υπάρ-

χῆ συγχρόνως τὸ κακὸ καὶ τὸ ἀγαθὸ; Μάταια τὰ παιδιὰ προσπαθοῦν νὰ δώσουν μιὰ ἐξήγηση στὸ φαινόμενο αὐτό».

31-8-1867: Θάνατος τοῦ Charles Baudelaire

Ὁ Baudelaire πέθανε ἀπὸ γενικὴ παράλυση, ἀποτέλεσμα τοῦ νοσογόνου ἔρωτα μὲ τὴν ἄστατη Jeanne, τὴν πρόστιχη «ἀραπίνα του», ὅπως τὴν εἶχαν βαφτίσει οἱ φίλοι του, ποὺ δὲν ἔπαυε ν' ἀγαπᾷ, παρ' ὅλη τὴν ἐλεεινὴ διαγωγή της. Κι' αὐτὴ ὁμως πλήρωσε ἀκριβὰ αὐτὸν τὸν ἔρωτα. Ὁ ἴδιος γράφει στὶς 26 Μαρτίου 1853 «... Δυὸ φορὲς τὶς ἔφαγα τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἐπιπλα της, τὴν ὑποχρέωσα νὰ χρωθῆ γιὰ μένα, νὰ ὑπογράψῃ γραμμάτια... Ὑποφέρει χωρὶς παράπονο».

Τὴν κηδεῖα τοῦ ποιητῆ, λίγοι ἀπ' τοὺς φίλους του παρηκολούθησαν. Ὁ Φλωμπέρ δικαιολογήθηκε, ὁ Ντ' Ὀρεβιγύ δὲν πρόλαβε κι' ὁ Τεοφίλ Γκωτιέ, ὁ ἀγαπημένος του «Τεὸ», περιορίστηκε νὰ γράψῃ ἕνα ἀρθρο καὶ νὰ στείλῃ ἕνα συλλυπητήριο. Μονάχα ὁ ἀγαθὸς Τεοντόρ ντὲ Μπανβίλ ἔμεινε πιστὸς ὡς τὸ τέλος. Πάνω ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ μνήμα τοῦ φίλου του, ἀπάγγειλε ἕνα ἐπικηδεῖο ποὺ τέλειωνε μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Τὸ μέλλον θ' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ συγγραφέας τῶν «Ἀνθέων τοῦ Κακοῦ» δὲν ἦταν μονάχα ποιητῆς μὲ ταλέντο, ἀλλὰ καὶ ποιητῆς μὲ μεγαλοφυΐα. Ὅσο περνοῦν οἱ μέρες τόσο καλλίτερα θὰ βλέπουμε τί μεγάλη θέση πῆρε στὴ ζωὴ μας τὸ ἔργο του, τὸ τόσο πρωτότυπο, τὸ τόσο καινούργιο, τὸ τόσο ἀνθρώπινο».

B. N. ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΛΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Γιῶργου Σεφέρη: «Ἡμερολόγιο καταστροφῶτος». Ποιήματα.
Γιῶργου Σεφέρη: «Τετράδιο γυμνασμάτων. 1928-1937». Ποιήματα.
Γιῶργου Σεφέρη: «Ποιήματα. 1. Στροφή — Μυθιστόρημα — Ἡ Στέρνα — Γυμνοποιΐδα».
Π Τσουτάκου: «Ἀνοιχτὰ παράθυρα», ποιήματα.
Πρακτικὰ Γενικῶν Συνελεύσεων Φαληρικῆς Ἐνώσεως: Λογοδοσία - Ἀπολογισμὸς - Ἐκθεσις ἐλεγκτῶν - Ἀρχαιρεσίαι - Προβουλευσιμὸς.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΙ' ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Εἰς τὸ «Ἐλευθέρων Βῆμα» (18 καὶ 25 Αὐγ.) δύο ἀρθρα τοῦ κ. Μ. Μαλακάση περὶ τοῦ Κώστα Χατζεπούλου ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς λογοτέχνου, εἰς τὰ ὅποια εὐρίσκωμεν ἐνδιαφερούσας πληροφορίες διὰ τὴν ζωὴν του καὶ ἀξιολόγους κρίσεις διὰ τὸ ἔργον του· ὄρθαι συστάσεις τοῦ κ. Π. Παλαιολόγου (20 Αὐγ.) διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Παπαδιαμάντη εἰς τὴν Σκιάθον, καὶ ὑποδείξεις τοῦ κ. Μιχ. Ροῦβᾶ (12 Αὐγ.) διὰ τὴν ἱδρυσιν Δημοσιογραφικῆς Βιβλιοθήκης εἰς τὰ κατάλληλα πρὸς τοῦτο καὶ ἰδιόκτητα γραφεῖα τῆς «Ἐνώσεως συντακτῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν» καὶ τὴν κατάρτισιν συλλογῆς αὐτογράφων ὀνομαδῶν δημοσιογράφων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὁ κ. Μιχ. Ροῦβᾶς ἀνακοινεῖ ὅτι περιῆλθον τελευταίως εἰς τὴν κα-